

собі справи з почувань, а серцем віддавав красу старшої нашої ікони. Я був віддай дуже малим хлопцем, коли в нашій старенькій дерев'яній церкві в Придільчакі стоячи перед іконостасом, віддавав ту якусь неспону густою, що її я нині називаю великою артистичною емоцією. В цій церкві, — пишні далі Матропільці, — іграючи в постаті в іконостасі, на мене звернений зір Христа Спасителя і св. Його Матері, та якась містична темрява, в якій світили тільки свічки і їхній відблеск на золотих тлах ікон, дим кадила, що взносився до неба разом зі звуками пісні, все те разом складалося на якесь враження так глибоке, яке ледве коли в життю пам'ятано. А глибоке було враження якраз тому, що поза тими зовнішніми проявами, відчувало серце якусь таскнугу глибоку, що наче промінь

(Закінчення на стор. 4)

Орій Р. Рибак

Слуга Божий Андрей у соціоекономічній діяльності

Одна із майже зовсім забутих діялок діяльності Митрополита Андрея Шептицького, це його довголітня діяльність на соціоекономічному полі, що проявляється у двох площинах — теорії і практики. Основною теоретичною міркуванням стала історичного значення поява у 1891 році папської енцикліки Льва XIII п. н. «Рерум Новарум». У своїх посланнях, а головним у посланні п. н. «О квесті соціальній», Кир Андрей дає своє пояснення, яке не є бездумним повторюванням чужих висловів, а передуманим словом, сповнені практичного примінення і призначені для українців. Саме для тих українців, яких тодішній економічний стан послидства — оловно селянства — різнився від західного.

І коли Папа Лев XIII писав свою енцикліку для робітничої класи, Митрополит Шептицький не мав, практично, цього типу класу у себе. За це він мав зобов'язання селянства, що йшло у ряди сільського пролетаріату, та прояви зросту економічного життя на селі, завдяки духовенству та інтелігенції, а головним адвокатам; не було сильних спілок праці як на Заході, але були радикали, що готували і в імені селян. І хоча Іван Франко виступив із відкритою критикою митрополитичного послання, то самі радикали і соціалісти шанували Митрополита за його працю, характер, людяність і патріотизм.

Митрополит Андрей не мав у себе індустріальних капіталістів, які визискували робітників. Він мав за це національного діда, що жив із м'яса хліборобського робітника та лихваря, який паразитував на докоді і майні селянина. Тому саме великий хист виявив Кир Андрей перенесенням поняття «зрощення» у папський палац — під галицьку стрічку зміняючи спосіб і підхід, однак строго придержуючись дорученням. Своєю ж «українізацією» «Рерум Новарум» він не зменшив її вартості, а навпаки, вказав на це, що її вселенська наука має універсальне примінення.

Із приходом на єпископський престіл Митрополит Андрей знайшовся у вирі громадсько-економічного докоділля. Заслуга його в тому, що використавши підбудову, намагався докодічувати будинок, а не його бурити і починали новий. Завдяки своєму спостереженню, він старався продовжувати підтримку господарського розвитку країни, щоб знайти не лише матеріальні засоби, знайти не лише людей до праці, але й пояснювати буття докодічного майна у християнському розумінні. Можна б сказати, що галицька Церква включилась у працю для матеріального покращення мирян, що мало своє повне оправдання у його словах:

«Люди часом думають, що наука Ісуса Христа стоїть на перешкоді у старанні про докодічне майно. Однак так не є!... Наука Ісуса Христа це й допомогла до осягнення добробуту. Бо осягнув і кріплює те, що, на згад-

ку всіх розумних людей, є єдиною чесною дорогою до осягнення майна».

Митрополит Андрей був не лише теоретиком, він був і практиком. Він більше планував ніж міг перевести у життя. Деякі плани були великого задуму з далекоідущим засягом, інші спорядичні і розв'язували проблеми на місці. Його громадсько-економічна діяльність гармонійно доповнювала могутню мозаїку його всебічної діяльності.

Митрополит своїм авторитетом не лише в уряді, але і своїй особі, заохочував священників до праці на економічному полі. Робив це, засівши на престолі в 1899 році і продовжував пізніше, бо у 1934 році під час посвячення прапору кооперативу звернувся був до присутніх питомців Богословської Академії із закликом активізуватися у кооперативному русі. (Гл. А. Качор: «Свято Української Кооперативу в 1934 році» — «Свобода», ч. 180, 1984 рік).

Митрополит вважав, що кожний рід економічної організації має значення для розвою добробуту, тому і прийняв почесне членство Союзу Українських Купців і Промисловців, а розуміючи потреби приватного підприємства у розбудові йшов із фінансовою допомогою, як це було з «Новою Фортуною». Він не лише підтримував зарплаткову еміграцію наших селян, але й сам їздив на перевірку. Гроші, які привозили наші селяни додому, допомагали у переведенні парцеляції ґрунтів, які вміло переводив о. Т. Войнаровський. Тією парцеляцією Митрополит Андрей заміряв збільшити земельність нашого селянства. І коли він «планував розв'язати аграрну проблему парцеляцією і організованою еміграцією, то не забував теж про плани для індустріалізації. Наше банкірство, знову, завдячує його зрозумінню справи задержання свого існування у зв'язку із змінами законів.

Як подав Лонгін Цегельський, у 1937 році старанням Митрополита Андрея постав, «Український Львів», де входило 21 установа, в тому чотири церкви, чотири школи, два монастирі, чотири бурси, два шпиталі, дві научні установи. Й вдержував Митрополит коштом мільйонів. Тут працювали сотні інтелігентних осіб, які своїми закупками скріплювали українське постачання, а тим робом закріплювало українство у Львові.

Безсумнівно, що Митрополит Андрей посідав багато економічних дібр, однак сам з них не користав, а роздавав ближнім, проповідуючи, що обов'язком багатих є навчати бідного як працювати, а бідному не слід бути заздрисним.

У закінченні можна б сказати, що у соціоекономічній діяльності Митрополита Шептицького так теоретичний, як і практичний, завдячує сильне послання евангельської любові ближньому до конструктивним використанням економічних дібр, що не є в собі метою, а лише засобом до розв'язки.

Про найбільшу...

(Закінчення зі стор. 3)

єпископа (призначав єпископів в Австро-Угорщині не Папа, а австрійський цар) і коли в рік потім той станиславський єпископ став галицьким митрополитом і архієпископом львівської єпархії, то загаль українського суспільства поставився до нього недовіроливо, займаючи наче б то, «вічкуючу позицію». Тільки у такій атмосфері недовіри могла виникнути у львівському шоденнику «Діло» стаття його головного редактора д-ра Лонгіна Цегельського проти Митрополита п. з. «Адмайорем Польоніе глоріям» («На Більшу славу Польщі»). Автор тієї статті Надзіра Рада Діла негайно позбавив праці, сам він перепослав Митрополита і д-р Лонгін Цегельський став зго-

Ольга Соневицька

На Святоюрській Горі

(Спогад)

Михайло Мороз: Митрополит Андрей Шептицький в часі Богослужби.

Диригент заметушився, переглядає партитури. Вибір упав на «Тебе Бога хвалим» Бортнянського зі співрановим сольом.

—Оксано,—звертається він до солістки,—ви готові?

—Готова,—паде відпові-

—Отже виходім на галерею!

Митрополита вивозять на балкони палати. Його немічна, проте велична постаць, прикріплена вже давньо-давно до рухомого фотеля. Сонце прорисовує мряку і своїм промінням золотить срібну голову архієпископа. Високо з галерії церкви

розходяться чудові звуки псалма, голос нашої солістки Сяні переливається соло-вними тонами. Митрополит вислухує концерт до кінця і благословить вірних із балкони. Великі маси народу, наче колоски пшениці під вітром, хилить свої голови в поклоні. Незабуття картина!

Нараз бачимо, як через море народу передерістає студент теології в напрямі церкви. Що сталося? Чому піднімає до нас? Ось задиханий післанець вже перед нами. Він прийшов скласти нам подяку і благословення за прекрасний спів.

—Ці слова передаю від Іх Ексцеленції Митрополита, — каже.

Це була для нас найдорожча заплата, яку ми могли дістати.

Не знаю, чи багато ще залишилося свідків тих не повторних хвилин, але дуже писмо мені зазначити, що тією Сяною була студентка філософії Оксана Єргор.

І скільки разів не стрінуся з нею, все згадуємо нашу працю в «Бояні» і інших співочих виступах у Львові, зокрема виступ нашого концерту на святі нашого незабутнього Митрополита Андрея.

Меценат...

(Закінчення зі стор. 3)

спливав на душу з-поза світа, наче з неба».

Як нашкодок старого українського боярського роду, в якому заховалися традиції роду, Митрополит молодий хлопцем мав нагоду приглядатись тим пам'яткам нашої минувшини, тим минувшину полюбив і згодом цілим серцем нею опікувався та став великим добродієм української культури. «Вдома у родичів», — пише Митрополит, — на конику стояли дві старенькі ікони, дуже злишені, які мені дуже подобалися, хоч я певно не міг сказати — чому? Я недавно мав ці ікони в руках і ствердив, що вони є дійсно знамениті мистецькі твори...»

Уже будучи в Добромилі в монастирі, Митрополит відвідував старинний монастир серед лісів у Поляні, де бачив старенькі іконостаси, який малював сільський мистець. Ці ікони Кир Андрей, як вже Єпископ Станислава, набув і вони стали одним з перших зав'язків «Музею». Митрополит відчував красу української ікони, він студіював українське мистецтво, відбуваючи часті поїздки, із запалом старався зібрати все, що тільки це могло бути збере-

БІБЛІОГРАФІЯ ДРУКОВАНИХ МАТЕРІАЛІВ ПРО МИТРОПОЛИТА А. ШЕПТИЦЬКОГО

(Подав проф. Григорій Лужницький)

В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

- Баран, Степан, «Митрополит Андрей Шептицький», Мюнхен, 1947, сторін 151.
- Б/однарук/1./ван/ «Великий чернець й народолобець (У п'яті роковини смерті Митр. Андрея Шептицького)», В-во Оо. Василян, Прудентополіс, Бразилія, 1949, сторін 151.
- Дорошенко, Володимир, «Великий Митрополит, Йорктон, Саск., Канада, 1958, Бібліотека Логосу, т. XVII, сторін 56.
- Гриньох, Іван, о. д-р, «Слуга Божий Андрей — Благовісник Єдності. Праці Українського Богословського Наукового Т-ва, т. I. Рим 1961, сторін 200.
- Ісаїв, Петро, д-р, «Меморандум Митр. Андрея Шептицького до урядів центральних держав з 15 серпня 1914. Рим, 1968, сторін 54, (Відбитка з «Богословія», ч. 35).
- Кравченко, Осип, д-р, «Велетень до Святоюрської Гори, Йорктон, Саск., 1963 Бібліотека Логосу, т. XXXIV, сторін 148.
- Лаба, Василь, о. д-р, «Митр. Андрей Шептицький, його життя і заслуги (У 100-річчя уродин)», Рим, 1965, сторін 71.
- Лужницький, Григор, «У 50-річчя звільнення царського в'язня Митр. Кир Андрея, графа Шептицького, Філадельфія, 1967, (відбитка з альманаху «Провидіння» на рік 1967), сторін 20.
- Лужницький, Меріам Григорій, «Дванадцять листів о. Андрея Шептицького до матері, Філадельфія, 1982, сторін 71.
- Назарко, Іриней, о. ЧСВВ, «Митрополит Андрей Шептицький, Слово Доброго Пастира», Нью Йорк, 1955, сторін 58.
- Островецький, Михайло, «Великий Василян, накладом автора, Нью Йорк, 1960, сторін 48.
- Цегельський, Лонгін, «Митрополит Андрей Шептицький (короткий життєпис і огляд його народної діяльності)», В-во «Америка», Філадельфія, 1937, сторін 62.
- Шептицька з Фредрів, Софія, «Молодість і покликання о. Романа Шептицького, ЧСВВ, Видав Дмитро Микитюк, Вінніпег-Торонто, 1965, сторін 156. (Вступне слово й переклад Д. Горнякєвича).

ЗБІРНИКИ

- Артикули для започаткування беатифікації і канонізації Слуги Божого Андрея Шептицького, Рим, 1958, сторін 170.
- В честь 50-х роковин уродин і на пам'ятку трилітньої московської неволі Митрополита А. Шептицького, Філадельфія, 1917, (зладив і видав власним коштом о. Й. Чаплинський) збірка статей, сторін 83.
- У 30-ліття смерті Митр. Андрея Шептицького 1944-1974, Чикаго, 1974, (збірник у двох мовах), сторін 32.
- Царський В'язень 1914-1917 (збірник), Львів, 1918, накладом Комітету «Живого Пам'ятника», сторін 140.
- Чверть століття на Митрополитичому престолі (збірник під ред. о. проф. Й. Сліпого), Львів, 1926.

В ЧУЖИХ МОВАХ

- Borschak, Elie, «Un Prelat Ukrainien de Metropolit Cheptycky (1865-1944)», Paris, 1946, Pp. 58.
- Perejda, G. J., «Apostle of Church Unity», Winnipeg, 1960, pp. 40.
- Korolevskij, Cyrille, «Metropolit Andre Szeptycky 1865-1944», Roma, 1964, pp. 429.
- Perejda, G. J., «L'Apôtre de l'Unité de l'Eglise», Meadowdale, Canada, 1960, pp. 40.
- Prokoptschuk, Gregor, Dr., «Der Metropolit, Verlag, Ukraine, Muenchen, 1955, pp. 299.
- Luznycky-Meriam-Hryhor, «Twelve Letters from Fr. Andrey Sheptytsky to his Mother. An epistolary novel translated from the Ukrainian by Roman Orest Tatchyn, Foreword by Bishop Robert Moskal, Philadelphia, 1983, pp. 88.
- Schurer, Ursula Maria, «OŠB, De-reus op de Sint-Jorisberg: flitsen nit het leven van de grote metropolit graaf Andreas Szeptycky van Galicie», Rotterdam, 1959, pp. 456.

цько-науковому світі. До співпраці запрошено також Вадима Щербаківського, відомого вченого, дослідника церковного і народного будівництва, згодом професора і ректора УВУ. Широке коло української суспільності з великим зрозумінням поставилися до нової першої тої роду культурної інституції на Заході України Землях. Музей збагачувався не тільки закупками Основника, але також дарами і записами громадян. Прийшов, отже час, щоб з Церковного Музею перезавати його на Національний Музей та передати його українській спільноті.

Ця передача сталася 13 грудня 1913 року. Музей одержав збірки проф. Володимира Шухевича, а проф. Іван Пузал передав свій багатий архів. Для підмоги Музею заснувалося у Львові Товариство охорони української старовини. Для приміщення великих збірок Митрополит ще в 1911 році купив новий дім проф. Дунаєвського при вул. Мохнацького. Коли Кураторія Музею пропонувала назвати Музей іменем його основника, то Митрополит у своїй скромності згодився тільки на назву «Національний Музей».

Зархівних матеріалів Національного Музею користали для своїх праць такі українські і чужі вчені: проф. Іван Крип'якевич, д-р Ярослав Гордінський, д-р Іван Вадим Щербаківський, д-р Вадим Панькевич, Михайло Возняк, єпископ Йосиф Болян, професор Варшавського університету д-р В. Антоневич, проф. І. Гофман з Риму та багато інших, і я сам як початківць наукової праці.

Із переходом Музею до нового приміщення в палаті Дунаєвського при вулиці Мохнацького, колишню робітню Стики Митрополит передав майстерській школі Олександра Новаківського, з якої вийшов цілий ряд талановитих майстрів — Л. Перфецький, М. Мороз, С. Гордінський, С. Гебус-Баранецька, В. Ласовський, Е. Ко-зах (ЕКО), М. Левинський, А. Малюха та інші.

Не було в Галичині ні одної культурної установи, якій Митрополит не допомагав би, так само не було талановиті одинокі, яка потребувала б допомоги в студіях, щоб шедра рука Митрополита на простягнулася їй із допомогою.

Можна сказати, що і св. Василь Великий і св. Іван Золотоустий були обдаровані прикметами великих духовних учителів Церкви новітніх часів, але Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький у доважок до цих прикмет визнавався ще окремими заслугами, а це в царні української культури.

З першого слова Пастиря

«Ісус Христос, даючи святому Апостолові Петрові пастирську владу над людьми, сказав до нього: «Якщо любиш мене — паси віри мої!» (Йо. 21,16).

«Паси віри мої! — Працюй над вірними, що акупулені моєю Кров'ю». Ці слова відносяться до всіх єпископів.

Чужинці вивчають ролі українців в плюралізмі Америки

Д-р В. Душиник (сидить посередині) з групою чужинських науковців, професорів і журналістів.

Нью Йорк. — 20 вересня ц. р. група чужинських вчених, професорів і журналістів на рекомендацію „ЮС-Ай-Ей“ („Юнайтед Стейтс Інформейшен Ейдженсі“) у Вашингтоні, відвідали приміщення УККА і Українського Музею в Нью Йорку.

Д-р Володимир Душиник, редактор „Українського Квартальника“ в довший лекції подав загальні інформації про українців в Америці, їх багатогранні надбання та згадав причини їхньої еміграції з України.

Після того були запити про різні аспекти українського життя в Америці.

Між гми закордонними співробітниками були: д-р Мамуд Абассі (Ізраїль); д-р Отом Арая (Тайланд); Ян

Баккер і Генрік Ян Радстак (Голландія); Аллан Гарріс (Тринідад і Тобего); Мугурель Константін Ізареску (Румунія); Ліло Лунг-Лі (Тайвань); Дейвід НГ Матеру (Кенія); Нора Овен (Ірландія); і Джанера Тобес (Філіппіни).

Провідниками і перекладачами були Грегори Баратні і Розалі Картер з Американської Інформаційної Агенції у Вашингтоні.

На лекції були присутні теж ред. Ярослав Гайвас, екскуртивний директор УККА Стефанія Букшова, член офісового складу УККА.

Після того Люба Волинська запросила групу на оглядини Українського Музею.

СВЯТОЮРОСЬКА...

(Закінчення зі стор. 2)

народу, у святі „Українська Молодь Христові“. Незабутні дні 6-7-го травня, 1933 року, ще й досі викликають сльози радості в кожного, хто був свідком Твоєї появи. Ти Владико благословив, зодягнений в білі архиєрейські ризи. Незатерте враження, щастя, що очі бачили Тебе святим вже тоді, ще живим на землі. Незатерте враження, що до смерті залишились в пам'яті.

Слава Тобі, наш великий Праведнику — Слуго Божий! Шумить вітер, повіває верхами струнких копул, що золотими хрестами сягають понад хмари, і оспівує життя великого Праведника, що лежить під серцем храму св. Юра і чекає воскресіння народу, якого не покинув, не зрадив. Служив вірно і достойно ідеї — князю свого серця і душі — Україні.

— Слухайте, слухайте, — співає вітер. Це пісня Його великого серця. Пісня батьківської любові всім, і вмоволює до світу, роз'єднаним ворогами, роз'єднаним Церквами, невириним ідеям, що в своїх замітках роз'єднує рани однієї Матері вашої. Це пісня Його тернистої дороги. Це плач над долею вашою. Самі себе утроблюєте, а ворог страшний затирає руки. Брати ваші по тюрмах догнівають, а в матерніх сльозах втопити б можна всіх нападників України.

Це і вам співає Він. Вам, що доля була ласкавіша для вас, що вирвала вас із ворожих рук. Ваш князь, великий святець із своїм наслідником Йосифом шлють вам свої благання. — „Єдинеся, кріпиться! Ваші крижаль не пропадуть марно. Ніщо не пропаде у величому законі Отця Небесного. Терпіння — унівне радість. Розбрат, гріх — приносять свої плоди. Гірк, пекельні. Всі ви Його діти, у всіх кінцях України. Для вас Він віджив своє життя, в багатні об'єднати вас в любові до свого народу і в одній Церкві, бо тільки одна Церква Господня — Церква Христова.

Надходить час великий. Час Господній розплати і суду. Ми всі тут разом. Нас тисячі у стіп престолу Царя Небесного, у сьвій Христа і Пречистої Його Матері вимовляємо вам і вашим дітям крашу долю. А Божі млини, мелять поволі... Шумить, співає листопадовий вітер сумну пісню і благання героїв наших з того світу. І може ще довог співатиме і повчати нас надків наших, щоб знали і не забували українських листопадових днів. Летять — гуляють грайливими метеликами осінні листки і тихенько сідають і золотять свіжим золотом старі копули і крижі Святоюрського замку, Князя Української Церкви — Великого Андрея...

ОРИГІНАЛЬНА...

(Закінчення зі стор. 2)

хори — дівчат і хлопців). Від В. Овчаренка дістав Оранський менші й більш творчі, між якими найбільш визначні були: опера „Пан Коцький“ Лисенка в оркестрації Овчаренка і найбільший його оригінальний діалог УМІ, широко нам відомо опера „Лис Микита“, в 5-ти діях, яку слухали й подивлялись 10,000 глядачів у Філадельфії, Нью Йорку, Піттсбургу й Чикаго. Як нам відомо, створив він теж смичковий квартет для нашого скрипальця й педагога бл. п. В. Циска і щось із сольових речей для Наталії Андрусів.

А тепер ще дещо про Юрія Оранського, автора згаданої доповіді, невтомного працівника в галузі педагогії і диригентури. Він досить відомий нашому загалові (найбільше з преси), бож цілих 20 років очолював місцевий УМІ, у рамках якого, при більшій фреквенції учнів, особливо у початкових роках по нашому сьоді приїзді, давав самостійні концерти, на вишньому рівні, опери, якими сам ди-

ригував, бож його головний консерваторський предмет — це диригентура, а після студій працював при різних наших театрах як диригент. Він добрий промовець і викладач, тому й започаткований ним монографія п. н. „Альбом на екрані“, як своєрідний, є дуже цікавий і корисний. Як експерт, диригент, і педагог брав участь як один із викладачів на диригентських курсах у Канаді. Пише на теми музичні й говорить при важливіших нагодах; тепер дає приватні лекції, бо від трьох років УМІ перейшов під заряд Анастасії Жилавої, що сама як скрипаль, учить у класі скрипки і провадить скрипковим ансамблем. Не легко приходить їй вести що благородну виховну інституцію в теперішніх обставинах, коли число учнів, з різних відомих нам причин зменшилося не тільки тут, але й по інших наших осередках. Вона старастя всіми своїми силами, очевидно, при допомозі її співпрацівників та батьків патріотів, вдержати те, що залишилося із колишніх краших часів і хоч тепер не так вже легко, але їде далі по вертоному уже шляху, вдержуючи класи інструментів і співу й уряджуючи імпреси не тільки чисто шкільні, але й такі як ця, про яку тут мова. Мусить дати призначення А. Жилавій, що йдучи слідом свого попередника Ю. Оранського, вміло й з енергією виявляється із свого завдання, щоб молоді діти якнайбільше культурно-музичного і національного виховання й щоб слава цього Інституту не пропадала.

Для доповнення цілості треба ще згадати, що А. Жилава ще перед доповіддю проф. Ю. Оранського привітала досить численних (як на таку імпресу) присутніх, представила їх заслуженого в вихованні молоді згаданого прелєгента, а після закінчення слова запросила на каву і солодким, закликаючи до виміни думок і вражень із цієї знаменної імпреси.

В Асторії відзначили 25-ліття смерті С. Бандери

Заходами трьох організацій Українського Визвольного Фронту — ООЧСУ, ОЖОЧСУ і СУМА, в Асторії Н. Й., відзначено в неділю, 21-го жовтня ц. р., 25 річницю з дня смерті від скрито-вбивчої руки підсланого Московою агента Богдана Сташинського Степана Бандери, голови Проводу ОУН, легендарного провідника-революціонера.

Відзначення розпочалися в церкві Чесного Хреста Панахидою, у якій взяли зорганізовану участь з прапором численні організації. Присутні на Панахиді вірні самолюкою, якщо по іншому вчисто проспівали „Вічна пам'ять“ тому, який упав на стійці 25 років тому на сходах до свого помешкання в Мюнхені, Західній Німеччині, від впокрєнення в його обличчя отруї ціякалію із сконструйованої в лабораторіях КГБ спеціальної пістолі, що нею скривав Сташинський вбив перед тим д-ра Лева Ребета, а також численних інших діячів антикомуністів та провідних діячів антикомуністичного і антиімперіалістичного рухів у Східній Європі.

О год. 12:30 по полудні в залі Дому СУМА відбулися жалобні сходи, на які прибуло велике число українців. Сходи відкрив голова Осередку СУМА ім. Михайла Сороки Петро Бурік, і сказавши кілька слів про С. Бандеру, зокрема його працю, терпіння і смерть, попросив присутніх вшанувати його пам'ять хвилиною мовчання. Він опісля керував програмою.

Головну доповідь на сходах виголосив Корнелій Васильєв з Нью Йорку, культурно-освітній референт в КУ СУМА. У своїй змстовній і вичерпній доповіді він вказав на те, ким був С. Бандера для українського народу і наслідки його, в якій діяла спочатку УВО, а опісля

Н. Н.

Активність 106-го Відділу СУА

На протязі минулих п'яти місяців члени 106-го Відділу СУА в Гартфорд привітали багато часу, відвідали багато сходи, відвідали багато сходи і зорганізували три вдали імпреси.

12-го і 13-го травня ц. р. відбулася мистецька виставка дереворитів і олійних картин Гніздовського. Глядачі, а їх було понад 275 осіб, мали нагоду оглянути виставку, побачити фільм „Sheep in the Wood“, в якому показано творчий процес мистця, та зустрітись і поговорити з ним. Цю успішну імпресу з великим ентузіазмом зорганізувала Лана Бабій з комітетом в складі: І. Сивенька, М. Швець, Л. Бабій, О. Оприско, Г. Балабан, Г. Воскобиїк, Л. Хмельська і А. Покора.

Всі члени 106-го Відділу СУА в Гартфорд і на майбутнє планують виставки, різдвяний базар і маскарладу для дітей і беруть активну участь в громадській діяльності.

А. П.

Звіт ФКУ в Дітроїті

На початку вересня ц. р. громадяни Дітроїту, Воррену і Гемтрему уважно вислухали доповідь д-ра Романа Процика, члена Головної Екзекутиви Фонду Катедри Українознавства (ФКУ), про Гарвардські дослідження голоду 1933 року, про міжнародний науковий кварталник „Гарвардські українські студії“ і також про плани відзначення 1000-ліття християнства в Україні. Ці теми доповідь пов'язав гаслом „проблема довіря до української науки“. Він у деталях вказав на низку перешкод, які треба поборювати, щоб увести українську науку в академічні кола західного світу і на те, які пороблено заходи чинників Українського Гарварду, щоб збільшити довіря неукраїнського інтелектуального доквілля до української науки.

Він підкреслив позитивну роллю в дослідженні голоду українця, д-ра Дж. Мейса, котрий здобув сьогодні неабиякий успіх в міжнародних колах як експерт-дослідник голоду, мартирологія українського народу. Взагалі, зацікавлення інформацією про Великий голод і також про історію УССР в 20-30-их роках зростає. Чисельні звернення чужинців до УНІГУ за поміччю порадами в своїх досліджах на ці теми і їм суміжні теми є добрим прикладом цього. Тому створено новий фонд в Гарварді для позиції сталого дослідника сучасної історії України в УНІГУ.

Крім згадки про поживлення загальної зацікавленості на Заході трагедії голоду 1933 року, яке зміцнить поява книжки проф. Конквеста, доповідь подав теж відомий про американське видавництво В. В. Нортон, яке погодилось видати під своєю фірмою книжку спогадів очевидця голоду Митрона Долота. Ця книжка буде, мабуть, першою, що буде опублікована в Україні в видавництві виключно на тему голоду, і напевно таке видання зуміє звернути увагу неукраїнського читача на жахливий злочин Москви супроти українського народу. Апелювалось до української громади, щоб замовляти цю книжку в американських книгарнях, як тільки вона появиться весною 1985 року.

Доповідач поклався на успіх міжнародного кварталника „Гарвардські українські студії“ (ГУС) як ще один підхід для здобуття довіря до українських наукових досліджень в світі. Наприклад, до журналу дописує багато відомих науковців, неукраїнського походження, а майже половина редакторського складу журналу — це видатні вчені, чужинці, їхня співучасть привертає увагу багатьох інших дослідників на цей журнал української вільної нау-

ки. Доповідач подав відомості про спеціальний випуск журналу, присвяченого 350-літтю Кисво-Могилянської Академії, поля, яка через настирливі заходи московських вчених вольно входить в схему історії російської культури, а не української. Немає сумніву, що з появою цього числа журналу не так легко буде москалям приписувати собі спадщину Кисво-Могилянської Академії.

Вкінці д-р Р. Процик поставив запит, чи можна буде щось із здобутого досвіду з цих спроб здобуття довіря до української науки застосувати до підготовки недалекого вже ювілею 1000-ліття християнства в Україні; ювілей, який Москва вже галасливо і настирливо трактує як свій, російський. Продискутовано кілька плянів УНІГУ, які спрямовані на те, щоб правда про Україну дійшла до свідомості західного інтелекту, як і на те, щоб оборонити українську спадщину перед загрозливим наступом Росії.

Слухачі мали нагоду ставити запити, оглянути нові видання УНІГУ та при чаю з солодким печивом дружньо й широко об'являлись думками.

Цю зустріч зорганізували місцеві представники ФКУ, в тому з ГЕ ФКУ Ольга Дужа і Ярослав Ромах. Вступне слово виголосив ред. Михайло Бажанський.

ФКУ

РАДИОПРОГРАМА У ДІТРОЙТІ ЗМІНИЛА ЧАС

Дітройт. — Керівник радіопрограми „Гомін України“ Кирило Цепенда інформує, що згадана радіопрограма змінила час передавання з вечора на день і тепер, від 29-го жовтня ц. р., передає свої програми кожного понеділка від год. 2-ої до 3-ї по полудні. Як відомо, згадана радіопрограма служить інформаційним і якісним підбором пісень і музики на протязі 11-ох років. Технічно радіопередавання пісень є набагато кориснішими, їх краще чути. Спонсорими радіопрограми „Гомін України“ є українські підприємці, а останньо також Український Народний Союз.

НЕ ТА ГОДИНА

У вісті п. з. „А. Бриттан диригуватиме оркестрою в Нью Йорку“ („Свобода“ ч. 208 з вівторка, 30-го жовтня ц. р.) подана неправильна година концерту. Концерт почнеться о год. 8-ій вечору у п'ятницю, 2-го листопада. — Ред.

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ

Прийте ПЕТРА ГАБАЛА, який замешкував при 2627 West 9th St. Chester, Pa. Прошу писати на цю адресу: Dmytro Huk 1365 W. Cristal St. Chicago, Ill. 60622.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦАХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnad

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnad — J.J. Mcnerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

УВАГА **Докля Гуменна** **УВАГА**

НЕБЕСНИЙ ЗМІЙ

Фантастична повість на тлі праісторії. Поширює обрії нашого історичного буття в глибини тисячоліть. Знайомить із зародком мистецтва доби бронзи, знайденими на Півдні України. Підручна література для вчителів Шкіл Українознавства і студентів.

Гарда приваблива обкладинка. Стор. 272.
Ціна 12.00

Покупи зі згодою Нью Джерсі при замовленні книжок зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% ставового податку.

Замовляти:
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ
також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ
на СОЮЗІВЦІ

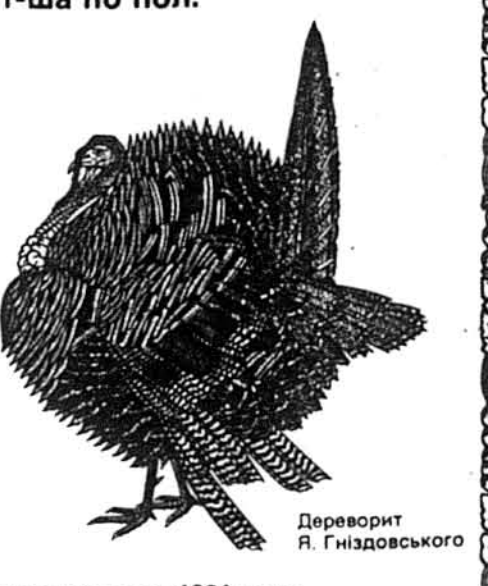
у „День Подяки“, четвер, 22-го листопада 1984 року
год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ
ТРАДИЦІЙНИЙ
СВЯТОЧНИЙ
ОБІД

На спеціальне замовлення ЦІЛИЙ ІНДИК для родини.

Обіди тільки на замовлення.

В суботу, 24-го листопада 1984 року
ЗАБАВА при звуках Оркестри Богдана Гірянки
яку влаштує 89-ий Відділ Союзу Українок Америки
Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446, або телефоном (914) 626-5641

Дереворит
Я. Гніздовського

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

**IBM System 34,
System 36 operator.**

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю переїде вишкіл.

Зголошення:
Український Народний Союз
(201) 451-2200

Ten.: (201) 246-0549 (Office and residence) або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. БЕЗСОНІВ

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, різнож у бронзі, оґорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445-A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села“, у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника)

Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880